

WYSTAWA

Publikacja towarzysząca wystawie „Kajko i Kokosz – komiksowa archeologia” zorganizowanej w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku Oddział Grodzisko w Sopocie w dniach 09.05.2015–30.04.2016.

Autorzy scenariusza: Wojtek Łowicki, Paweł M. Pogodziński

Współautorzy wystawy: Paulina Christa, Krzysztof Janicz, Radosław Gieremek

Konsultacja i współpraca: Arkadiusz Florek, Tomasz Kołodziejczak

Wsparcie plastyczne: Piotr „Śmiechostaw” Wojciechowski

Kurator wystawy: Paweł M. Pogodziński

KATALOG

Redakcja katalogu: Paweł M. Pogodziński

Autorzy tekstów: Paulina Christa, Krzysztof Janicz, Tomasz Kołodziejczak, Wojtek Łowicki, Tomasz Marciniak, Paweł M. Pogodziński

Korekta: Ewa Dreczko

Skład komputerowy: Beata Müller

Projekt okładki: Lidia Nadolska

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE
W GDAŃSKU

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

WYDAWCA:

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
ul. Mariacka 25/26, 80-958 Gdańsk
tel. 58 322 21 00, mag@archeologia.pl
www.archeologia.pl

© Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
© EGMONT

ISBN 978-08-38582-46-6

Spis treści

Paweł Marek Pogodziński KILKA SŁÓW NA POCZĄTEK	9
Wojtek Łowicki KOMIKSOWA ARCHEOLOGIA... CO TO TAKIEGO?	11
Paulina Christa O JANUSZU I JAJU DINOZAURA	15
Tomasz Kołodziejczak WSPOMNIENIE O JANUSZU CHRŚCIE	19
Tomasz Marciniak JANUSZ CHRISTA - MY, SŁOWIANIE!	25
Krzysztof Janicz „WŚRÓD GĘSTEGO BORU, NIEOPODAL JEZIORA...”	31
Paweł Marek Pogodziński KAJKO I KOKOSZ A ARCHEOLOGIA	43
Krzysztof Janicz BIBLIOGRAFIA SERII „KAJKO I KOKOSZ”	50
Janusz Christa PROFESOR STOKROTEK	55
KOMIKSY ZGŁOSZONE DO KONKURSU PT.: „GRÓD WCZESNOŚREDNIOWIECZNY”	65

Katalog dedykujemy pamięci niedawno zmarłego dra Tomasza Marciniaka (1966 – 2015), socjologa, krytyka komiksu, współtwórcy toruńskiego festiwalu DwuTakt, autora słynnej tezy, zwanej „Klątwą Marciniaka”, według której komiks miałby się nigdy w Polsce na dobre nie zakorzenić, scenarzysty i kolekcjonera, a przede wszystkim naszego kolegi i przyjaciela.

Paweł Marek
Pogodziński

Kilka słów na początek

Wiosną 2014 roku jedna z muz usiadła na moim ramieniu i podpowiedziała by na Grodzisku w Sopocie stworzyć wystawę, na której zaprezentowane zostaną zarówno kadry z komiksu Kajko i Kokosz, jak i zabytki archeologiczne. Tego typu wystawa była i jest nietypowa, dlatego wśród „konserwatywnego grona muzealników-archeologów” pomysł nie wzbudził szczególnego zachwyty. Niezrażony tym, zachęcany przez kierownika, a zarazem kolegę (albo na odwrót) Krzysztofa Godona, przystąpiłem do działań. Napisałem maila do pasjonatów z forum „Na plasterki!!!”, poświęconego twórczości Janusza Christy, a potem... akcja potoczyła się błyskawicznie: maile, telefony, spotkania. Zostałem wciągnięty w inny świat „komiksiarzy”. Tak poznałem wspaniałych pa-

*Kapral i Łamignat montują klocki,
fot. P. M. Pogodziński.*

Wernisaż wystawy; od lewej stoją: P. Pogodziński, P. Christa, K. Janicz, P. Wojciechowski, kucają: R. Gieremek i W. Łowicki (autor zdjęcia nieznan).

sjonatów, a zarazem twórców tej wystawy: Paulinę Christę, Wojtka Łowickiego, Krzysztofa Janicza, Radka Gieremka i Piotra „Śmiechosława” Wojciechowskiego. W naszych działaniach wspomagali nas merytorycznie i dobrym słowem: Tomasz Marciniak, Tomasz Kołodziejczak i Arkadiusz Florek.

Po wspólnych naradach przyjęliśmy założenie by wystawa była inna niż do tej pory prezentowane w Muzeum. Miało być kolorowo, wesoło i napisane prostym językiem, tak by zwiedzający się nie znudził. Wystawa ma bawić uczyć i być skierowana także do młodszego odbiorcy. Do tej pory tego typu wystawy nie było w historii polskiego muzealnictwa. Połączyliśmy świat komiksu i archeologii. Wydarzenie to miało być także hołdem oddanym Januszowi Chrście – twórcy kultowych postaci Kajka i Kokosza, który prawie całe swoje życie spędził w Sopocie, a do tej pory nie doczekał się choćby skromnej tablicy pamiątkowej w tym sławnym nadmorskim kurorcie.

Wystawa powstała dzięki naszej dużej determinacji, ponieważ wiele wydarzeń mocno wpływało na jej bieg: śmierć Tomka Marciniaka, pobyt mojego synka w szpitalu, problemy zdrowotne Wojtka, przeprowadzka Pauliny. Pomimo tych losowych perturbacji daliśmy radę! Siedzenie po godzinach, skręcanie gablot, gorączkowe oczekiwanie na tablice, zabawy chłopaków klockami, dyskusje o niuansach twórczości Janusza Christy, problemy z podświetleniem gablot, a w końcu 9 maja otwarcie i widok rodzin zwiedzających wystawę – takie kadry zapamiętam!

Zwiedzający wystawę. Fot.: Archiwum Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

Piszę te słowa ponad miesiąc po otwarciu. Wiem i widzę na codzień, że trud i poświęcenie przynosi efekty. Widzę uśmiechniętych ludzi oglądających tłumnie naszą ekspozycję. Z rozmów odbytych ze zwiedzającymi oraz różnego rodzaju wpisów mam przekonanie, że wystawa bardzo się podoba zarówno starszym, jak i młodszym odbiorcom, a przy tym dobrze się bawią. Cel został osiągnięty!

Nie wiem jakie będą dalsze losy naszej wystawy, ale wiem, że spełniłem jedno ze swoich marzeń i poznałem grono wspaniałych ludzi, dzięki którym jestem przekonany, że muzealnicy nie powinni ograniczać się do swojego „ogródka”, ale często szukać inspiracji i współorganizatorów poza czterema ścianami swojej instytucji – warto!

Wystawa udała się dzięki wsparciu wydawnictwa Egmont, które wyraziło zgodę na wykorzystanie fragmentów komiksów z cyklu Kajko i Kokosz do celów wystawienniczych, za co bardzo dziękujemy!

W tym miejscu pragnę też podziękować bardzo serdecznie wszystkim, którzy pomogli nam w tworzeniu wystawy: Henrykowi Panerowi i Ewie Trawickiej za zgodę i wsparcie podczas jej realizacji, Krzysztofowi Godonowi za zachętę i pomoc w walce z różnego rodzaju przeciwnościami, Ani Jędrzejczak-Skutnik za to, że nadała blasku zabytkom, Lidce Nadolskiej za oprawę graficzną wystawy, Be-

acie Müller za skład katalogu, Ewelinie Drozd za uwagi dotyczące tekstu, Bogdanowi Kościńskiemu za pomoc i szybkość w wypożyczaniu zabytków, Asi Ossowskiej za skuteczną promocję. Pragnę także podziękować – załodze Grodziska Sopot za cierpliwość i wyrozumiałość oraz tym, których być może pominąłem, a którzy przyczynili się do powstania tej wystawy. Na końcu pragnę podziękować mojej żonie Marcie – bez Ciebie nie dałbym rady tego dokonać!

Zabytki archeologiczne prezentowane na wystawie pochodzą ze zbiorów Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Materiały komiksowe ze zbiorów prywatnych (m.in. dra Tomasza Marciniaka, Radosława Gieremka, Krzysztofa Janicza, Wojtka Łowickiego) i archiwum rodzinnego autora. Oryginalne plansze i pamiątki udostępniła wnuczka autora komiksu, Paulina Christa.

Katalog składa się z kilku rozdziałów. W pierwszym Wojtek Łowicki pisze o znaczeniu wystawy dla miłośników komiksu. W kolejnym Paulina Christa wspomina dziadka. Tomasz Kołodziejczak przedstawia życiorys Janusza Christy. Po nim Tomek Marciniak pisze o tym jakie znaczenie ma twórczość Christy w historii polskiego komiksu. Krzysztof Janisz w kolejnym tekście próbuje rozwikłać zagadki historyczne przemyczone w „Kajku i Kokoszu”. O archeologii odkrywanej w tym samym komiksie mówi kolejny rozdział. Dalsza część katalogu zawiera komiks „Stokrotek” autorstwa Janusza Christy. Całość zamyka prezentacja wybranych prac zgłoszonych na konkurs organizowany przez Grodzisko Sopot pt. „Gród wczesnośredniowieczny”.

Życzymy Państwu miłej lektury!

